MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

Eduskunnan Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

12.10.2018

(U 56/2018 vp) Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus) on tulossa käsiteltäväksi (lausunnolle) maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry. kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

YLEISTÄ

MTK:n näkemyksen mukaan EU:n komission aloite sisältää paljon mahdollisuuksia suomalaiselle maa- ja metsätaloudelle edistää kestävän kehityksen tavoitteita biokiertotalouden avulla, samalla tuoden lisää pääomaa maaseudulle. Nämä mahdollisuudet voidaan kuitenkin hyödyntää vain, jos kestävän rahoituksen toimintasuunnitelmassa huomioidaan vahvemmin sosiaalinen kestävyys ja sidosryhmien aikainen osallistaminen prosessiin. MTK:n näkemyksen mukaan Suomen tulee olla aktiivisesti mukana prosessissa sekä varmistaa alkutuottajien asema komission asettamassa kestävän rahoituksen korkean tason asiantuntijaryhmässä.

YKSITYISKOHDAT

Komission esityksessä artikla 5 määrittää 6 ympäristötavoitetta joita kestävällä rahoituksella tulisi tukea. Kyseessä on pitkäprosessi ja delegoiduilla säädöksillä olisi tarkoitus lisätä kriteereitä asteittain lähtien ilmastonmuutoksen hillinnästä ja sopeutumisesta. Säädökset astuisivat voimaan 6kk komission esityksen (ks. alla) jälkeen, jotta yrityksillä olisi aikaa sopeutua muuttuviin tilanteisiin.

1) ilmastonmuutoksen hillintä; (31.12. 2019)

2) ilmastonmuutokseen sopeutuminen; (31.12.2019)

3) vesivarojen ja merten tarjoamien luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu; (01.07.2022)

4) siirtyminen kiertotalouteen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen; (01.07.2021)

5) ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen; (01.07.2021)

6) terveiden ekosysteemien suojelu. (01.07.2022)

MTK pitää tervetulleena komission pyrkimyksiä ohjata rahoitussektoria kestävämpään suuntaan, jotta Pariisin ilmastosopimuksen sekä kestävän kehityksen tavoitteet voidaan saavuttaa. Euroopassa on kurottava umpeen vuotuinen lähes 180 miljardin euron investointivaje, jotta EU:n ilmasto- ja energiatavoitteet saavutetaan vuoteen 2030 mennessä. Kestävän kehityksen tavoitteita olisikin viisasta edistää lisäämällä

panostuksia paikallisten uusiutuvien raaka-aineiden kestävään hyödyntämiseen sekä arvoketjujen läpinäkyvyyttä ja tasa-arvoa lisäämällä.

MTK korostaakin, että jatkovalmisteltavissa luokituksissa on varmistettava, että esimerkiksi suomalainen metsätalous ymmärretään kestäväksi. Lisäksi tiedostetaan maa- ja metsätalouden alkutuotannon merkitys ilmasto- ja ympäristöongelmien ratkaisijana. Ympäristötavoitteiden kriteerien tulee myös huomioida maakohtaiset erot, sillä muuten luokitusjärjestelmä voi osana EU lainsäädäntöä johtaa ei toivottuihin ilmastovaikutuksiin. Tästä varoittavana esimerkkinä toimii viime vuosien REDII ja Lulucf valmistelut. Tätä kautta ei myöskään saa lisätä sääntelyä tai muodostaa EU:n yhtenäistä metsäpolitiikka, sillä metsäpolitiikka on jäsenmaiden subsidiariteettia.

Kuten valtionneuvosto kirjelmässään toteaa, kestävyyden tarkastelu voi johtaa kohtuuttomiin raportointivelvoitteisiin Pk-yrityksissä, mikä vaikeuttaisi etenkin sosiaalisen kestävyyden saavuttamista. Toimintaympäristön tulisi myös olla vakaa ja lisätä politiikkakoherenssia, mutta komission toimivalta asettaa delegoituja asetuksia 6kk toimeenpanolla aiheuttaa merkittävää epävarmuutta. Tulevien kriteerien tulisi hyödyntää olemassa olevia kestävyyden indikaattoreita ja strategioita, kuten muun muassa EU:n metsästrategiaa ja tulevan yleisen maatalouspolitiikan osana muodostettavia indikaattoreita. Vaikutusarviointeja tehtäessä tulee huomioida kaikki edellä mainitut asiat, joten vaikutusarviointien tulee olla kattavia ja perustua poikkitieteelliseen tieteelliseen tutkimukseen. Tästä syystä erityisesti komission asettaman kestävän rahoituksen korkean tason asiantuntijaryhmän tulee olla laajasti osallistava ja avoin uusiutuvien luonnonvarojen hoitajille eli maa- ja metsätaloustuottajille.

MTK korostaa, että kestävän kasvun rahoitusta koskevan esityksen tulee pohjautua olemassa oleviin kriteereihin, indikaattoreihin ja strategioihin, muun muassa yleisen maatalouspolitiikan, EU:n biotaloustrategian, REDII:n sekä EU metsästrategian linjauksiin. Kohtuuttomien raportointivelvoitteiden välttämiseksi etenkin Pk-yrityksien tarkastelussa tulisi soveltaa riskiperusteista lähestymistapaa. Komission toimivalta delegoitujen säädösten asettamiseen aiheuttaa merkittävää epävarmuutta politiikka koherenssin ja markkinoiden toimivuuteen.

Tässä yhteydessä MTK:n esiin tuomien näkökulmien huomioon ottaminen on tärkeää paitsi ilmastohaasteeseen vastaamiseksi, myös kestävien elinkeinojemme harjoittamisen tulevaisuuden puolesta.

MTK toteaa lopuksi, että tiedonanto tarjoaa paljon mahdollisuuksia, mutta tulevassa valmistelussa Suomen on oltava keskeisesti mukana. Lisäksi Suomen edustajien on omattava vahva osaaminen maa- ja metsätaloudesta sekä sektorin ilmasto- ja ympäristömahdollisuuksista.

Helsingissä 12.10.2018

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Pentti Linnamaa
Asiantuntija

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja